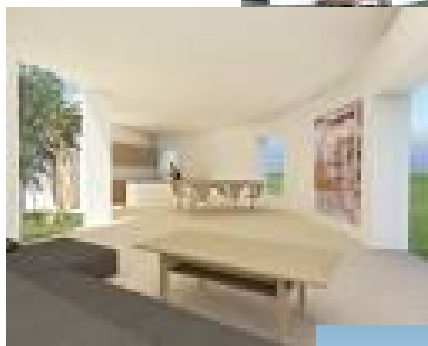

АГЕНЦИЯ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Семинар "Роля и функции на главните архитекти
при проектирането на нискоенергийни сгради"
София, 20-21 октомври 2009 г.

Предложението на ЕК за преработка на
Директива 2002/91/ЕС за енергийна
характеристика на сградите - **ДЕХС**

инж.Боряна Коева-Узунова

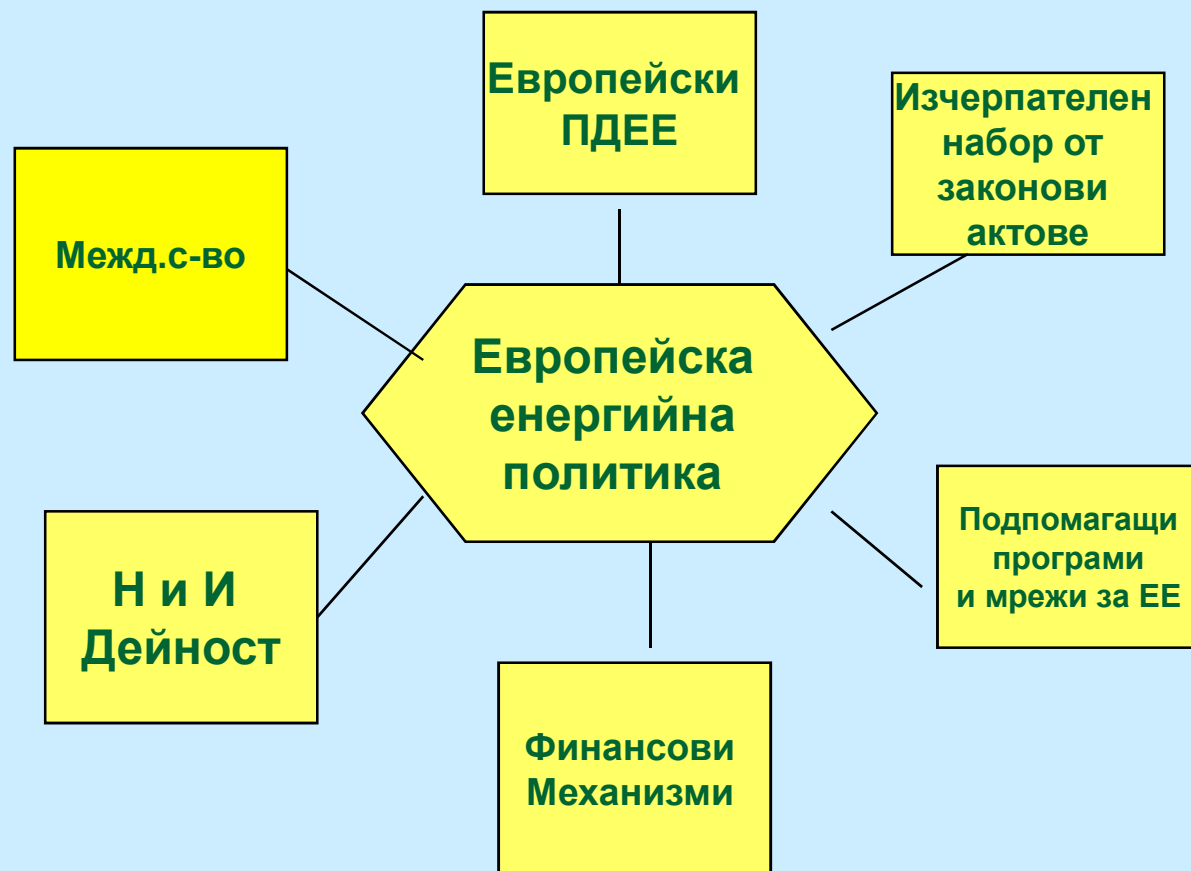

Новата Европейската енергийна политика – ТРОЙНА ИНДИКАТИВНА ЦЕЛ ДО 2020 Г.

- **20% съкращаване на потреблението на енергия;**
- **20% съкращаване на CO2 емисиите;**
- **29% увеличаване дела на използваните ВЕИ.**

n Секторът на жилищните и обществените сгради, разходва повече от 40% от крайното енергийно потребление в Общността, като тази тенденция нараства и ще доведе до увеличаване на енергийното потребление, а това от своя страна ще доведе до увеличение на емисиите на въглероден диоксид

Стълбовете- основни политически области за постигане на индикативната цел

В кои сектори МЕС ще реализират най-големи стойности до 2020 година?

- **Обща КЕП на ЕС през 2005: 1.176 Mtoe**
- **Очаквани енергийни спестявания до 2020:**

сектор	% дял през 2005	Оценка на потенциала на ЕС до 2020
Домакинства (сгради) и търговски обекти (услуги)	40%	28%
Транспорт	30%	26%
Промисленост	28%	25%

Европейски план за действие за ЕЕ

- Приет на 19 Окт. 2006 и неделима част от енергийния пакет, приет на 10-01-2007 и в сила от Съвета на Европа от 1-3-2007.
- Подобряване на ЕЕ до 2020 г. и реализиране на потенциала от ЕС надвишаващи нивото през 2005 година с 20%
- Подобряване и разширяване на съществуващото енергийно законодателство и въвеждане на нови инициативи и предложения за подобряване на ЕЕ
- За 6-годишния период са предложени действия в 6 области с посочени 10 приоритета

Директивата за енергийните характеристики на сградите - ДЕХС

- **ДЕХС е основния правен инструмент на Общността, предвиждащ цялостен подход към енергийната ефективност в сградния сектор.**
- **Основната цел на ДЕХС е насърчаване на икономическо ефективно подобряване на общото енергийно състояние на сградите.**

Други регулаторни инструменти и необходими ли са допълнителни дейности

- Освен ДЕХС съществуват редица други директиви относно енергийните въпроси в контекста на строителството, например Директивата за екодизайн на енергоемките продукти (2005/32/ЕО), Директивата за комбинираното производство на енергия (2004/8/ЕС), Директивата за ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги (2006/32/ЕС) и предложената Директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници .
- Разпоредби, свързани със сградите, могат да бъдат открити също в Директивата за строителните продукти (89/106/ЕС) и в Плана за действие за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика.

Резултати от прилагане на действащата ДЕХС

- Въвеждането на проблема с енергийната ефективност на сградите в дневния ред и график за изпълнение на политиките ;
- Довеждането ѝ до вниманието на широката общественост и
- Интегрирането ѝ в Сградно-Строителните Кодове на повечето Страни-членки.

- **НО ...БАВНО ПРОНИКВАНЕ В НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ВСЕ ОЩЕ НЕИЗПОЛЗВАН ПОТЕНЦИАЛ**

- **КАКВО ОЩЕ Е НЕОБХОДИМО?**

Необходима ли е преработка на ДЕХС?

Оценката за въздействието (ОВ) ясно показва, че преработката на ДЕХС е подходящото действие за постигане на целите на политиката на ЕС.

Очаквани минимални резултати от вариантите на преработката

- ❑ икономия на енергия от 60—80 млн. тона нефтен еквивалент годишно до 2020, т.е. намаляване с 5—6 % на потребяваната от ЕС крайната енергия през 2020 г;
- ❑ намаление на емисиите на CO₂ със 160 до 210 млн. тона
- ❑ годишно до 2020 г., т.е. 4—5% от общо генерираните от ЕС емисии на CO₂ през 2020 г.;
- ❑ 280 000 (до 450 000) потенциални нови работни места до 2020 г., основно в строителния сектор, както и във връзка с дейностите за издаване на енергийни сертификати, извършване на одити и инспекции на отоплителни и климатични инсталации.

Обобщение на ползите от предложените действия

- внася яснота във формулировката на някои разпоредби;
- разширява обхвата на разпоредбите, изискващи от държавите-членки да определят минимални изисквания за енергийни характеристики при извършването на основен ремонт;
- засилва разпоредбите относно сертификатите за енергийни характеристики, инспекциите на отоплителните и климатичните инсталации, изискванията за енергийни характеристики, информацията и независимите експерти;
- предоставя на държавите-членки и на заинтересованите страни инструменти за сравнителни изчисления, които позволяват сравнение между определения на национално/регионално равнище стремеж към минимални изисквания за енергийни характеристики с оптималните разходни равнища;
- стимулира държавите-членки да разработят рамки за развитие на по-висок пазарен интерес в ниско енергийни сгради или сгради с нулево потребление на енергия и въглерод;
- насърчава по-активното участие на общественения сектор, за да служи за водещ пример.

Чл. 1. Предмет

Чл.2 Определения

- Включени нови изисквания за:
- (i) новите сгради са вече ниско енергийните сгради- национални планове за увеличаване на броя на сградите с емисии на CO₂ и потребление на първична енергия ниски или равни на нула
- (ii) нови изисквания за издаване на сертификати за сгради и за части от сгради
- (iii) системи за независим контрол на издадените сертификати за енергийни характеристики и докладите от инспекциите за котли и климатични инсталации

Член 3. Приемане на методика за изчисляване на енергийните характеристики на сградите

- Държавите-членки прилагат методика, на национално или регионално ниво, за изчисляване на енергийните характеристики на сградите, в съответствие с общата рамка, изложена в Приложение 1.
- Тази методика се приема на национално или регионално ниво на базата на предложените еталонни сгради и референтните им стойности

Член 4. Определяне на минимални изисквания за енергийни характеристики

- Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят определяне на минимални изисквания за енергийните характеристики на сградите, с оглед постигане на установените от тях равнища на оптимални разходи и за изчисляването на тези характеристики в съответствие с методиката, посочена в член 3.
- При определяне на изискванията, държавите-членки могат да вземат предвид различията между новопостроени и съществуващи сгради, както и между различните категории сгради
- Изискванията следва да вземат предвид общите параметри на вътрешния въздух и температурни условия в помещенията, с цел избягване на евентуални отрицателни влияния, като недостатъчна вентилация, както и местните условия, проектното предназначение на сградата и нейната възраст.
- Изискванията се преразглеждат регулярно през определен период от време, който не може да надвишава пет години, и ако е необходимо се актуализират, с цел отразяване постиженията на техническия прогрес в сградния сектор.
- 2. Изискванията за енергийни характеристики се прилагат в съответствие с членове 5 и 6.

Член 4. Определяне на минимални изисквания за енергийни характеристики

Държавите-членки имат право на решение да не определят или прилагат изискванията, посочени в параграф 1 за следните категории сгради:

- а) сгради и паметници, официално защитени като част от определена среда или поради специфичната им архитектурна или историческа стойност,
  - б) сгради, използвани за храмове и за религиозни дейности;
  - в) временни постройки с планиран период на използване от две или по-малко години, промишлени обекти, цехове и нежилищни селскостопански сгради с ниско енергийно потребление, нежилищни селскостопански сгради, използвани в сектор, който е част от национално секторно споразумение по отношение на енергийната ефективност;
  - г) жилищни сгради, които се използват по-малко от четири месеца в годината;
  - д) отделно-стоящи сгради с обща полезна етажна площ по-малко от 50 кв. м.
- 3. От 30 юни 2014 г. държавите-членки не могат повече да предоставят стимули за строеж или ремонт на сгради или части от тях, които не отговарят на минималните изисквания за енергийни характеристики, съобразени с резултатите, описани в член 5, параграф 2.
- 4. От 30 юни 2017 г. държавите-членки при извършване на преглед на своите минимални изисквания за енергийни характеристики, определени съгласно параграф 1 от настоящия член, гарантират, че тези изисквания са съобразени с резултатите от посоченото в член 5, параграф 2 изчисление.

Член 5. Изчисляване на равнищата на оптимални разходи във връзка с минимални изисквания за енергийни характеристики.

- **До 30 юни 2010 г. ЕК трябва да предостави принципите за сравнителната методология за изчисляването на оптимални разходи във връзка с минимални изисквания за енергийни характеристики на сградите или на елементи от сгради, като тази Методология се разработва съгласно Приложение IIIA и е различна за нови и съществуващи сгради и различни категории сгради**

Член 6. Нови сгради

- **Задължението да се разглеждат алтернативни системи за нови сгради се разширява, за да обхваща всички сгради. Това разширява обхвата на ДЕХС и подкрепя целите на ЕС относно енергията от възобновяеми източници.**
- **Въпреки, че не е заявено, прилагането на разпоредбите относно оценката на алтернативните системи ще отговаря на изискванията, залегнали в директивата за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (COM(2008) 19 окончателен).**
- **СЧ трябва да осигурят до 31 дек 2020 година всички нови сгради да бъдат ниско енергийни при условие, че направения разходно-приходен анализ на енергийната ефективност на сградата е положителен за срока на ползването ѝ.**

Член 7. Съществуващи сгради

- **Премахва се прагът от 1 000 m² за изпълнение на минималните национални/регионални изисквания за енергийни характеристики по отношение на сгради, подлежащи на основен ремонт. Този праг в действащата ДЕХС изключва 72 % от сградния фонд, който разполага с изключителен потенциал за икономия на енергия при минимални разходи. Несъмнено, най-подходящият момент за въвеждането на мерки за енергийна ефективност е при основния ремонт на сградите (приблизително на всеки 25-40 години). По този начин не са необходими значителни допълнителни инвестиции, като те се възвръщат в рамките на експлоатационния живот на мерките вследствие икономии на енергия. Стимулира се и включването на високо ефективни алтернативни енергийни източници и системи при положителен икономически анализ на разходите по тях.**

Член 8. Технически сградни инсталации в съществуващи сгради

- **Включени са изисквания към държавите-членки за определяне на минимални изисквания за енергийни характеристики при монтажа на нови или при смяната на съществуващи технически сградни инсталации или при тяхната основна модернизация. Те трябва да отговарят на законодателството, приложимо относно включените в инсталацията елементи, и да се основават на техния правилен монтаж, настройка и оразмеряване. Целта е да се гарантира по-добра ефективност на цялата инсталация. Това е необходимо, защото ако отделните елементи на дадена система са изключително ефективни, но се неправилно настроени или регулирани, това може да намали ефективността на цялата система.**

Член 9. Сгради, с емисии на въглероден двуокис и потребление на първична енергия ниски или равни на нула

- До 31 дек. 2020 г всички нови сгради трябва да бъдат ниско енергийни, както е според чл. 2(1а), като
- а. след 31 декември 2018 г. всички нови обществени сгради трябва да бъдат ниско енергийни.
- б. Има изключения за исторически обекти, храмове и др. под 50 кв.м. и случаи при отрицателен икономически анализ на разходите.
- в.СЧ разработват национални планове за тези сгради и ги включват в НПДЕЕ.
- г.Същото касае и сградите, които претърпяват основен ремонт. Те също са включени в националните планове.

Стимули, преглед и информация финансови стимули и пазарни бариери

- **Целево финансиране на домакинствата с ниски доходи.**
- **Структурните фондове, в частност Европейския фонд за регионално развитие може да бъде използван косвено за насърчаване на процеса**
- **Кохезионният фонд е предназначен за инфраструктурни проекти в енергийния сектор, но може да бъде използван за насърчаване на процеса по прилагане на мерките в директивата за сградите**

Чл.10 Сертификати за енергийни характеристики

За сградните единици СЧ решават дали

- **а) да издават сертификат за всяка построена, продавана или отдавана под наем сградна единица , или**
- **б)*) след 10 годишен срок от влизане в сила на Чл.25 да гарантират издаването на сертификати за всички съществуващи сгради, за които още няма такива сертификати и в които има повече от три отделни сградни единици използвани самостоятелно.**
- **ЕК , до 2011 г. ЕК в консултация с СЧ ще приеме европейска схема за сертификация на нежилищни сгради , която няма да има задължителен характер**

Член 11

Издаване на сертификати за енергийни характеристики

- **Страните-членки трябва да осигуряват издаването на сертификати за енергийни характеристики за:**
  - **а) Сградите, които са построени, продавани или наемани от нов наемател, и**
  - **б) Сградите, в които общата полезна площ над 750m² е заемана от публична власт и често е посещавана от публика. Пет години след влизане в сила по Чл. 25, този праг от 750 m² трябва да бъде намален до 250 m².**

Член 11

Издаване на сертификати за енергийни характеристики

- 2. Страните членки трябва да изискват от всеки собственик или сградна управа на сграда с издаден сертификат **да прави копие от този сертификат** за наемател или собственик на тази част от сградата, за която има искане за продажба или наемане за нов наемател.
- Страните членки трябва да изискват , когато сградите се строят, продават или наемат, предоставянето на купувача или на новия наемател на съответния сертификат за енергийни характеристики. Страните членки трябва да изискват също, когато сгради се обитават от публична власт по Чл.1(b), съответният сертификат за енергийна характеристика или копие от него да се предава на публичната власт.
- 3а. В Страните-членки, които прилагат разпоредбите на §1a(a):
- Страните членки трябва да изискват , при строеж, продажба или наемане на части от сграда, съответния сертификат за енергийна характеристика да се предава на купувача или на новия наемател.
- 3б. В Страните-членки, които прилагат разпоредбите на §1a(b):
- - Страните членки трябва да изискват , в случаите на продажби или наемане на сградни части в сгради с издаден сертификат, имащи повече от три отделни части, които се използват самостоятелно , **копие** от издадения за сградата енергиен сертификат да се предоставя на купувача или новия наемател на съответната **сградна част**.
- - Страните членки трябва да изискват , когато сградни части се продават или наемат в сгради, в които три или по-малко сградни части се използват самостоятелно, съответния сертификат за енергийна характеристика или копие от него да се предоставя на купувача или на новия наемател на тази сградна част.

Член 16. Независими експерти

- Добавено е изискване в хода на акредитацията по независим начин да бъдат отчетени оперативните и технически умения на експертите, извършващи сертифицирането и проверките, както и тяхната способност да извършват услугата.
- Към момента някои държави-членки ограничават акредитацията на експертите до специфични професионални групи или дружества, което не гарантира тяхната компетентност и представлява пречка за други квалифицирани оператори, като например дружества за предоставяне на енергийни услуги и агенции за енергийни услуги, да стъпят на пазара, което от своя страна ограничава конкуренцията.

Член 17. Система за независим контрол

- Въвежда се изискване за система за независим контрол за сертификатите за енергийни характеристики и докладите от проверките на отоплителни и климатични инсталации, т.е. посредством случайни проверки за качеството.
- При поискване сертификатите и докладът от проверката ще бъдат регистрирани.

Член 19. Информация

- **От държавите-членки се изисква да предоставят информация на собствениците или наемателите на сгради относно сертификатите за енергийни характеристики и инспекциите на отоплителните и климатични инсталации. В хода на изпълнението на настоящата директива стана ясно, че обществеността не винаги е осведомена за ролята и допълнителната стойност на енергийните характеристики. Ако липсва ясно съзнание за това и те се разглеждат като допълнително административно изискване, потенциалният положителен ефект няма да може да бъде реализиран. Следователно, държавите-членки трябва да предприемат всеобхватни информационни кампании.**

Член 22. Санкции

- **От държавите-членки се изисква да определят и прилагат правилата, приложими в случай на нарушения на приетите съгласно ДЕХС национални разпоредби. Глобата може да бъде обвързана с потреблението на енергия или с нуждите от енергия на сертифицираната сграда/полезната номинална мощност на инспектираната отоплителна/климатична инсталация.**

Член 23. Транспониране

- **Датите за транспониране са коригирани, така че държавите-членки да разполагат с достатъчно време да транспонират (31 декември 2010 г.) и напълно да приложат (31 януари 2012 г.) преразгледаните/новите разпоредби. За да се засили важната роля на обществения сектор, който служи като пример, срокът за прилагане на разпоредбата от обществените органи е по-кратък (31 декември 2010 г.)**

Приложение- оценка на спестяванията

- **Важно е да се прогнозира „действителното“ въздействие, което ползването на сградите оказва върху общото потребление на енергия и върху околната среда, като за целта бъдат използвани показатели за потребление на първична енергия и показател за емисии на CO₂.**
- **За оценката ще бъдат използвани годишните данни за енергийните характеристики, така че да се подчертае значението на различното използване на енергия през годината и да се интегрират по-добре нуждите от услуги за охлаждане на сградите.**
- **Хармонизирането на методиките за изчисляване на националните/регионалните минимални изисквания за енергийни характеристики е подкрепено с позовавания на европейските стандарти.**

Съгласуване на преработката

- **Парламента на Европа- приет вариант на първо четене 23-4-2009**
- **Съвета на Европа – предложения**
- **Шведското председателство- компромисен вариант**

Трите институции обещава да приемат преработената Директива до края на 2009

Благодаря за вниманието

BUzuznova@seea.government.bg

seea.government.bg

